

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 15ης Οκτωβρίου 2014*

«Προδικαστική παραπομπή — Κοινή γεωργική πολιτική — Καθεστώτα στηρίξεως — Εφαρμογή καθεστώτων στηρίξεως στα νέα κράτη μέλη — Κανονισμός (ΕΚ) 1782/2003 — Άρθρο 143β — Κανονισμός (ΕΚ) 73/2009 — Άρθρο 126 — Χωριστή ενίσχυση για τη ζάχαρη — Αποσύνδεση της ενισχύσεως αυτής από την παραγωγή — Έννοια των “κριτηρίων που εγκρίθηκαν το 2006 και το 2007 από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη” — Αντιπροσωπευτική περίοδος»

Στην υπόθεση C-561/13,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Obvodní soud pro Prahu 1 (Τσεχική Δημοκρατία) με απόφαση της 30ής Μαΐου 2013, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Οκτωβρίου 2013, στο πλαίσιο της δίκης

Hořtická a.s.,

Jaroslav Haškovec,

Zemědělské družstvo Senice na Hané

κατά

Česká republika — Ministerstvo zemědělství,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους Κ. Jürimäe (εισηγήτρια), πρόεδρο τμήματος, Μ.Μ. Safjan και Α. Prechal, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Ρ. Cruz Villalón

γραμματέας: Α. Calot Escobar

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους Μ. Smolek, J. Vlácil και την J. Vitáková,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους Ρ. Ondrůšek και Ρ. Rossi,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η τσεχική.

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 126, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου, της 19ης Ιανουαρίου 2009, σχετικά με τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης για τους γεωργούς στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής και τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) 1290/2005, (ΕΚ) 247/2006, (ΕΚ) 378/2007 και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 1782/2003 (ΕΕ L 30, σ. 16).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ των Hoštická a.s., J. Haškovec και Zemědělské družstvo Senice na Hané à Česká republika – Ministerstvo zemědělství (Τσεχική Δημοκρατία – Υπουργείο Γεωργίας), αφετέρου, σχετικά με αίτημα αποζημιώσεως για ζημία που υπέστησαν οι πρώτοι λόγω των προβλεπόμενων στην τσεχική νομοθεσία όρων για τη χορήγηση της χωριστής ενισχύσεως για τη ζάχαρη (στο εξής: ΧΕ).

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός (ΕΚ) 1782/2003

- 3 Κατά το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) 1782/2003 του Συμβουλίου, της 29ης Σεπτεμβρίου 2003, για τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής και για τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΟΚ) 2019/93, (ΕΚ) 1452/2001, (ΕΚ) 1453/2001, (ΕΚ) 1454/2001, (ΕΚ) 1868/94, (ΕΚ) 1251/1999, (ΕΚ) 1254/1999, (ΕΚ) 1673/2000, (ΕΟΚ) 2358/71 και (ΕΚ) 2529/2001 (ΕΕ L 270, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 94, σ. 70), όπως τροποποιήθηκε με τους κανονισμούς (ΕΚ) 319/2006 του Συμβουλίου, της 20ής Φεβρουαρίου 2006 (ΕΕ L 58, σ. 32), (ΕΚ) 2011/2006 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2006 (ΕΕ L 384, σ. 1), και (ΕΚ) 2012/2006 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2006 (ΕΕ L 384 σ. 8, στο εξής: κανονισμός 1782/2003), ο κανονισμός αυτός θεσπίζει:

«[...]

- κοινούς κανόνες για τις άμεσες ενισχύσεις με βάση καθεστώτα στήριξης του εισοδήματος στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής [...],
- στήριξη του εισοδήματος των γεωργών (που αναφέρεται στη συνέχεια ως «καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης),
- μεταβατική απλουστευμένη στήριξη εισοδήματος για γεωργούς στα νέα κράτη μέλη (ονομαζόμενη στο εξής “καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης βάσει της έκτασης”),

[...]».

- 4 Το άρθρο 2, στοιχεία δ' και ζ', του εν λόγω κανονισμού περιλαμβάνει τους ακόλουθους ορισμούς:

«δ) “άμεση ενίσχυση”: η πληρωμή που καταβάλλεται απ' ευθείας στο γεωργό στα πλαίσια ενός καθεστώτος στήριξης του εισοδήματος από τα απαριθμούμενα στο παράρτημα I

[...]

ζ) “νέα κράτη μέλη”, η Βουλγαρία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Εσθονία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Ουγγαρία, η Μάλτα, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Σλοβενία και η Σλοβακία».

- 5 Το άρθρο 143βα του κανονισμού 1782/2003 προστέθηκε με το άρθρο 1, στοιχείο 17, του κανονισμού 319/2006 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, σημείο 2, του κανονισμού 2011/2006 καθώς και με το άρθρο 1, στοιχείο 17, του κανονισμού 2012/2006. Το εν λόγω άρθρο 143βα φέρει τον τίτλο «Χωριστή ενίσχυση για τη ζάχαρη» και ορίζει τα εξής:

«1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 143β, τα νέα κράτη μέλη που εφαρμόζουν το καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης μπορούν να αποφασίσουν, το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου 2006, να χορηγήσουν, για τα έτη από το 2006 έως το 2010, χωριστή πληρωμή για τη ζάχαρη σε γεωργούς, οι οποίοι είναι επιλέξιμοι βάσει του καθεστώτος ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης. Η εν λόγω ενίσχυση χορηγείται όσον αφορά αντιπροσωπευτική περίοδο, η οποία μπορεί να διαφέρει ανά προϊόν, για μία ή περισσότερες από τις περιόδους εμπορίας 2004/2005, 2005/2006 και 2006/2007 και η οποία καθορίζεται από τα κράτη μέλη πριν από τις 30 Απριλίου 2006, με βάση αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια, όπως:

- οι ποσότητες ζαχαρότευτλων, ζαχαροκάλαμου ή κιχωρίου που καλύπτονται από συμφωνίες παράδοσης που έχουν συναφθεί σύμφωνα με το άρθρο 19 του [κανονισμού 1260/2001] ή το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 318/2006 [του Συμβουλίου, της 20ής Φεβρουαρίου 2006, για την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ L 58, σ. 1)], κατά περίπτωση,
- οι ποσότητες ζάχαρης ή σιροπιού ινουλίνης που παράγονται σύμφωνα με τον [κανονισμό 1260/2001] ή τον [κανονισμό 318/2006], κατά περίπτωση,
- ο μέσος αριθμός εκταρίων με ζαχαρότευτλα, ζαχαροκάλαμα ή κιχώριο που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ζάχαρης ή σιροπιού ινουλίνης και καλύπτονται από συμφωνίες παράδοσης που έχουν συναφθεί σύμφωνα με το άρθρο 19 του [κανονισμού 1260/2001] ή το άρθρο 6 του [κανονισμού 318/2006], κατά περίπτωση».

[...]

- 6 Η γραμμή του παραρτήματος I του κανονισμού 1782/2003 που αναφέρεται σε «Ζαχαρότευτλα, ζαχαροκάλαμο και κιχώριο, χρησιμοποιούμενα για την παραγωγή ζάχαρης ή σιροπιού ινουλίνης», έχει ως εξής:

Ζαχαρότευτλα, ζαχαροκάλαμο και κιχώριο, χρησιμοποιούμενα για την παραγωγή ζάχαρης ή σιροπιού ινουλίνης	Τίτλος IV, κεφάλαιο 10ε του παρόντος κανονισμού [...] Τίτλος IVα, άρθρο 143βα του παρόντος κανονισμού	Αποσυνδεδεμένες ενισχύσεις
--	---	----------------------------

Ο κανονισμός 319/2006

- 7 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1, 2, 4, 7 και 9 του κανονισμού 319/2006 ορίζουν τα εξής:

«(1) Ο [κανονισμός 318/2006] προβλέπει σημαντική μεταρρύθμιση της κοινής οργάνωσης της αγοράς της ζάχαρης. Τα μέτρα που θεσπίζονται με τον εν λόγω κανονισμό συμπεριλαμβάνουν ουσιαστική μείωση, [σε τρία στάδια], της θεσμικής τιμής στήριξης για την κοινοτική ζάχαρη.

(2) Ως αποτέλεσμα του περιορισμού της στήριξης της αγοράς στον τομέα της ζάχαρης, η εισοδηματική στήριξη των γεωργών θα πρέπει να αυξηθεί. Το συνολικό ύψος της ενίσχυσης θα πρέπει να ακολουθήσει παράλληλη πορεία με τον βαθμιαίο περιορισμό της στήριξης της αγοράς.

[...]

(4) Για να εξυπηρετεί τους στόχους που επιδιώκονται με τη μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής, η στήριξη για ζαχαρότευτλα, ζαχαροκάλαμο και κичώριο που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ζάχαρης ή σιροπιού ινουλίνης θα πρέπει να αποσυνδεθεί και να ενσωματωθεί στο καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης.

[...]

(7) Το ύψος της ατομικής εισοδηματικής στήριξης θα πρέπει να υπολογίζεται με βάση τη στήριξη που έχει λάβει ο γεωργός στο πλαίσιο της κοινής οργάνωσης της αγοράς στον τομέα της ζάχαρης επί μία ή περισσότερες περιόδους εμπορίας, που καθορίζουν τα κράτη μέλη.

[...]

(9) Οι καλλιεργητές ζαχαρότευτλων και κичωρίου στα νέα κράτη μέλη επωφελούνται από την προσχώρησή τους από στήριξη των τιμών βάσει του [κανονισμού 1260/2001]. Για τον λόγο αυτό, η ενίσχυση για ζάχαρη και η σχετική με τη ζάχαρη και το κичώριο συνιστώσα του καθεστώτος ενιαίας ενίσχυσης δεν θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του χρονοδιαγράμματος αυξήσεων που προβλέπεται στο άρθρο 143α του [κανονισμού 1782/2003]. Για τους ίδιους λόγους, τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν το καθεστώς της ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης θα πρέπει, επιπλέον, να έχουν τη δυνατότητα να χορηγούν τη στήριξη που απορρέει από τη μεταρρύθμιση για τη ζάχαρη με τη μορφή χωριστής άμεσης ενίσχυσης, εκτός αυτού του καθεστώτος.»

Ο κανονισμός 73/2009

8 Ο κανονισμός 1782/2003 καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό 73/2009.

9 Η αιτιολογική σκέψη 2 του κανονισμού 73/2009 έχει ως εξής:

«Η πείρα που αποκτήθηκε από την εφαρμογή του [κανονισμού 1782/2003] καταδεικνύει ότι θα πρέπει να προσαρμοστούν ορισμένα στοιχεία του μηχανισμού στήριξης. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να επεκταθεί η αποσύνδεση της άμεσης στήριξης και να απλουστευθεί η λειτουργία του καθεστώτος ενιαίας ενίσχυσης. [...]»

10 Κατά το άρθρο 1 του κανονισμού, ο κανονισμός αυτός θεσπίζει:

«[...]

α) κοινούς κανόνες για τις άμεσες ενισχύσεις,

β) καθεστώς εισοδηματικής στήριξης των γεωργών (εφεξής “καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης”),

γ) μεταβατική απλουστευμένη εισοδηματική στήριξη των γεωργών των νέων κρατών μελών ως ορίζονται στο άρθρο 2 ζ) (εφεξής “καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης”),

[...]».

11 Το άρθρο 2, στοιχεία δ' και ζ', του κανονισμού αυτού έχει την ίδια διατύπωση με την αντίστοιχη διάταξη του κανονισμού 1782/2003.

- 12 Το άρθρο 126, παράγραφος 1, του κανονισμού 73/2009, με τίτλο «Χωριστή ενίσχυση για τη ζάχαρη», ορίζει τα εξής:

«Σε περίπτωση που νέο κράτος μέλος έχει κάνει χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 143βα του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003, χορηγεί χωριστή ενίσχυση για τη ζάχαρη στους γεωργούς που είναι επιλέξιμοι δυνάμει του καθεστώτος ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης. Η ενίσχυση χορηγείται με βάση τα κριτήρια που ενέκριναν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη το 2006 και 2007.»

- 13 Η γραμμή του παραρτήματος I του κανονισμού αυτού, που αναφέρεται σε «Ζαχαρότευτλα, ζαχαροκάλαμο και κichώριο, χρησιμοποιούμενα για την παραγωγή ζάχαρης ή σιροπιού ινουλίνης», έχει ως εξής:

Ζαχαρότευτλα, ζαχαροκάλαμο και κichώριο, χρησιμοποιούμενα για την παραγωγή ζάχαρης ή σιροπιού ινουλίνης	Άρθρο 126 του παρόντος κανονισμού	Αποσυνδεδεμένες ενισχύσεις
---	-----------------------------------	----------------------------

Το τσεχικό δίκαιο

- 14 Η κυβερνητική κανονιστική πράξη 45/2007, όπως ίσχυε την 1η Ιανουαρίου 2010, ορίζει τους όρους χορηγήσεως της ΧΕ.
- 15 Το άρθρο 2 της κυβερνητικής κανονιστικής πράξεως 45/2007, με τίτλο «Αιτών την ενίσχυση για τη ζάχαρη», έχει ως εξής:

«1) Αίτηση ενισχύσεως για τη ζάχαρη, για συγκεκριμένο ημερολογιακό έτος, μπορεί να υποβληθεί δυνάμει του παρόντος κανονισμού από φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο:

- α) καλλιεργεί γεωργική γη καταχωρισμένη στο όνομά του στο Μητρώο χρήσεως της γεωργικής γη σύμφωνα με τις σχέσεις όσων τη χρησιμοποιούν [...]
- β) έχει συνάψει για την περίοδο εμπορίας 2005/2006 σύμβαση για την παράδοση ζαχαρότευτλων Α και ζαχαρότευτλων Β με παραγωγό ζάχαρης ο οποίος εδρεύει στην Τσεχική Δημοκρατία και κατά την περίοδο εμπορίας 2005/2006 είχε ατομική ποσόστωση παραγωγής ζάχαρης Α και ζάχαρης Β [...],
- γ) υποβάλλει στο Ταμείο αίτηση για χορήγηση ενισχύσεως για ενιαία στρεμματική ενίσχυση (5) για το ημερολογιακό έτος για το οποίο αιτείται την ενίσχυση για τη ζάχαρη,

[...].».

- 16 Το άρθρο 4 του ίδιας κυβερνητικής κανονιστικής πράξεως φέρει τον τίτλο «Χορήγηση της ενισχύσεως για τη ζάχαρη» και ορίζει τα εξής:

«1) Το Ταμείο χορηγεί στον αιτούντα την ενίσχυση για τη ζάχαρη, για το οικείο ημερολογιακό έτος, επί της ποσότητας ζαχαρότευτλου που συμφωνήθηκε με τον παραγωγό ζάχαρης στη σύμβαση που αφορά την περίοδο εμπορίας 2005/2006, για την παράδοση ζαχαρότευτλων Α και ζαχαρότευτλων Β που προορίζονται για την παραγωγή ζάχαρης Α και ζάχαρης Β, με υπολογιζόμενη περιεκτικότητα σε ζάχαρη 16 %.

2) Το ποσοστό της ενισχύσεως για τη ζάχαρη, για το οικείο ημερολογιακό έτος, ανά τόνο ζαχαρότευτλου εξαρτάται από το συνολικό ποσό ενισχύσεως για τη ζάχαρη που ορίζεται για το οικείο οικονομικό έτος, σύμφωνα με άμεσα εφαρμοστέα νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και τη

συνολική ποσότητα ζαχαρότευτλων για την παραγωγή ζάχαρης Α και ζάχαρης Β που συμφωνήθηκε με τους παραγωγούς ζάχαρης στα συμβόλαια για την περίοδο εμπορίας 2005/2006 για την παράδοση ζαχαρότευτλων Α και ζαχαρότευτλων Β, με υπολογιζόμενη περιεκτικότητα σε ζάχαρη 16 %.

[...]»

Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 17 Οι ενάγουσες της κύριας δίκης καλλιεργούν ζαχαρότευτλα με σκοπό την πώλησή τους σε παραγωγούς ζάχαρης. Έλαβαν από το Ministerstvo zemědělství μια ΧΕ, κατ' εφαρμογήν της κυβερνητικής κανονιστικής πράξεως 45/2007, η οποία καθορίζει τους όρους χορηγήσεως της ενισχύσεως αυτής στους καλλιεργητές ζαχαρότευτλων.
- 18 Οι ενάγουσες της κύριας δίκης άσκησαν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου αγωγή αποζημιώσεως για τη ζημία που προκλήθηκε λόγω της εφαρμογής των κανόνων χορηγήσεως της ΧΕ, που θεσπίζονται με την ανωτέρω κυβερνητική κανονιστική πράξη, με το επιχείρημα ότι οι κανόνες αυτοί αντιβαίνουν στις σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης, ήτοι στο άρθρο 126 του κανονισμού 73/2009.
- 19 Ειδικότερα, δεν συμφωνούν με το ποσό που τους καταβλήθηκε ως ΧΕ, διότι θεωρούν ότι αυτό υπολογίστηκε βάσει εσφαλμένης αντιπροσωπευτικής περιόδου, ήτοι της περιόδου εμπορίας 2005/2006. Κατά τις ενάγουσες, δυνάμει του άρθρου 126 του κανονισμού 73/2009, η ΧΕ έπρεπε να χορηγηθεί βάσει της πραγματικής περιόδου αναφοράς, δηλαδή της περιόδου εμπορίας που προηγήθηκε της συγκεκριμένης χορηγήσεως της ενισχύσεως.
- 20 Οι ενάγουσες της κύριας δίκης υποστηρίζουν ότι, μολονότι το άρθρο 126 του κανονισμού 73/2009 ορίζει ότι η ΧΕ χορηγείται με βάση τα κριτήρια που εγκρίθηκαν το 2006 και το 2007, ο νομοθέτης της Ένωσης αναφέρεται μόνο στα κριτήρια που καθορίστηκαν από τα κράτη μέλη κατ' εφαρμογήν του άρθρου 143βα του κανονισμού 1782/2003 για τον υπολογισμό του ύψους της ενισχύσεως, δηλαδή στην έκταση που καλλιεργήθηκε, την ποσότητα της παραγωγής ή σε συνδυασμό των δύο. Από κανένα σημείο του άρθρου 126 του κανονισμού 73/2009 δεν προκύπτει ότι πρέπει να χρησιμοποιηθεί η ίδια αντιπροσωπευτική περίοδος για τη χορήγηση των ενισχύσεων που αφορούν κάθε συγκεκριμένη περίοδο εμπορίας. Κατά τις ενάγουσες ο κανονισμός 73/2009 προβαίνει συστηματικά σε διάκριση μεταξύ «κριτηρίων» και «αντιπροσωπευτικής περιόδου», όπως φαίνεται, για παράδειγμα, από τα άρθρα 128 και 129 του κανονισμού αυτού. Υποστηρίζουν ότι επιβάλλεται να γίνει δεκτή η δική τους ερμηνεία, για να μην υπάρξουν διακρίσεις μεταξύ των παραγωγών.
- 21 Το εναγόμενο της κύριας δίκης υποστηρίζει ότι η ΧΕ αποτελεί ενίσχυση αποσυνδεδεμένη από την παραγωγή. Σε αντίθεση προς όσα προβάλλουν οι ενάγουσες της κύριας δίκης, η ΧΕ δεν πρέπει να υπολογιστεί με βάση την τρέχουσα παραγωγή ζαχαρότευτλων και να χορηγηθεί μόνο στους γεωργούς που εξακολουθούν να τα παράγουν. Ο κανονισμός 73/2009 προβαίνει σαφώς στη διάκριση αυτή μεταξύ συνδεδεμένης και αποσυνδεδεμένης ενισχύσεως. Η μεταρρύθμιση της αγοράς της ζάχαρης, που ξεκίνησε κατά το 2006, είχε σκοπό να διατηρήσει την παραγωγή ζαχαρότευτλων στο υφιστάμενο επίπεδο και όχι να προκαλέσει την αύξησή της. Επομένως, δεν ήταν απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν στοιχεία που αφορούσαν την τρέχουσα παραγωγή. Εξάλλου, το άρθρο 126 του κανονισμού 73/2009 σκοπούσε να θεσπίσει ενίσχυση αποσυνδεδεμένη από την παραγωγή. Έτσι, λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνο το γράμμα αλλά και τον σκοπό της εν λόγω διατάξεως, η έννοια των «κριτηρίων» που ενέκριναν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη το 2006 και το 2007» εκτείνεται συνολικά στη μέθοδο κατανομής και χορηγήσεως της ΧΕ που προβλέπεται στο άρθρο 143βα, παράγραφος 1, του κανονισμού 1782/2003, δηλαδή περιλαμβάνει τόσο την έννοια της «αντιπροσωπευτικής περιόδου» όσο και την έννοια των «αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων».

- 22 Υπό τις συνθήκες αυτές, το *l'Obvodní soud pro Prahu 1* αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Έχει το άρθρο 126 του [κανονισμού 73/2009] την έννοια ότι η χωριστή ενίσχυση για τη ζάχαρη είναι αποσυνδεδεμένη ενίσχυση;
 - 2) Έχει το άρθρο 126, παράγραφος 1, του [κανονισμού 73/2009] την έννοια ότι η αντιπροσωπευτική περίοδος που επελέγη από κράτος μέλος βάσει του άρθρου 143βα, παράγραφος 1, του [κανονισμού 1782/2003] εμπίπτει στα «κριτήρια που ενέκριναν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη το 2006 και 2007»;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 23 Με τα ερωτήματά του, που πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 126, παράγραφος 1, του κανονισμού 73/2009 έχει την έννοια ότι τα «κριτήρια που ενέκριναν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη το 2006 και 2007» περιλαμβάνουν και την περίοδο εμπορίας που όφειλαν να επιλέξουν αυτά τα κράτη μέλη μέχρι την 30ή Απριλίου 2006 ως αντιπροσωπευτική περίοδο για την χορήγηση της ΧΕ, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 143βα, παράγραφος 1, του κανονισμού 1782/2003.
- 24 Πρέπει να υπομνησθεί προκαταρκτικά ότι ο κανονισμός 1782/2003 θεσπίζει μεταξύ άλλων, κατά το άρθρο 1 αυτού, κοινούς κανόνες για τις άμεσες ενισχύσεις με βάση καθεστώτα στηρίξεως του εισοδήματος στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, στήριξη του εισοδήματος των γεωργών, ήτοι το καθεστώς ενιαίας ενισχύσεως, καθώς και μεταβατική απλουστευμένη στήριξη εισοδήματος για γεωργούς στα νέα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά τα έτη 2004 και 2007, που απαριθμούνται στο άρθρο 2, στοιχείο ζ', του κανονισμού αυτού (στο εξής: νέα κράτη μέλη), δηλαδή το καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενισχύσεως. Κατά τα άρθρα 143α και 143β του εν λόγω κανονισμού, οι άμεσες ενισχύσεις ή, ενδεχομένως, το καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενισχύσεως, εισήχθησαν σταδιακά στα εν λόγω νέα κράτη μέλη (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση *Bábolna*, C-115/10, EU:C:2011:376, σκέψεις 33 και 34, και διάταξη *Brunovskis*, C-650/11, EU:C:2013:7, σκέψη 15).
- 25 Κατά το άρθρο 143βα, παράγραφος 1, του ανωτέρω κανονισμού, τα νέα κράτη μέλη που επέλεξαν να εφαρμόσουν το καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενισχύσεως μπορούν να αποφασίσουν «το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου 2006» να χορηγήσουν ΧΕ στους γεωργούς που είναι επιλέξιμοι βάσει του καθεστώτος αυτού.
- 26 Επομένως, ο κανονισμός 1782/2003 παρέχει στα εν λόγω κράτη μέλη περιθώριο εκτιμήσεως σχετικά με τη χορήγηση της ΧΕ στο πλαίσιο της μεταρρυθμίσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής. Εντούτοις, κατά την άσκηση της διακριτικής τους ευχέρειας τα ανωτέρω κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν δύο προϋποθέσεις. Πρώτον, η χορήγηση της ενισχύσεως αυτής πρέπει να εξαρτάται από την εφαρμογή αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων εκ μέρους των κρατών αυτών (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση *Uzonyi*, C-133/09, EU:C:2010:563, σκέψη 29). Δεύτερον, τα νέα κράτη μέλη έπρεπε να προσδιορίσουν μέχρι τις 30 Απριλίου 2006 την αντιπροσωπευτική περίοδο ή τις αντιπροσωπευτικές περιόδους που θα λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση της ενισχύσεως αυτής, επιλέγοντας από τις περιόδους εμπορίας που παρατίθενται στο άρθρο 143βα, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, ήτοι τις περιόδους 2004/2005, 2005/2006 και 2006/2007.
- 27 Βάσει του άρθρου 126, παράγραφος 1, του κανονισμού 73/2009, τα εν λόγω νέα κράτη μέλη που έκαναν χρήση της δυνατότητας χορηγήσεως της ΧΕ κατ' εφαρμογήν του άρθρου 143βα, παράγραφος 1, του κανονισμού 1782/2003 εξακολουθούν να χορηγούν την ενίσχυση αυτή.

- 28 Διαπιστώνεται, συναφώς, ότι σε αντίθεση με την τελευταία διάταξη, το άρθρο 126 του κανονισμού 73/2009 αναφέρει απλώς ότι η ΧΕ χορηγείται με βάσει «τα κριτήρια [που ενέκριναν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη] το 2006 και 2007», χωρίς το γράμμα του άρθρου αυτού να αναφέρεται ρητώς στην αντιπροσωπευτική περίοδο που πρέπει να ληφθεί υπόψη.
- 29 Κατά πάγια, όμως, νομολογία, όσον αφορά την ερμηνεία διατάξεων του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα τους, αλλά και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελούν μέρος και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται (απόφαση *Maatschap Schonewille-Prins*, C-45/05, EU:C:2007:296, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 30 Όσον αφορά, καταρχάς, τον σκοπό που επιδιώκει ο κανονισμός 1782/2003, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι ο τελευταίος σκοπούσε να διευκολύνει τη σταδιακή μετάβαση από τη στήριξη της παραγωγής στη στήριξη του παραγωγού, εισάγοντας, ιδίως, ένα αποσυνδεδεμένο σύστημα εισοδηματικής ενισχύσεως για κάθε αγροτική εκμετάλλευση (βλ., υπ' αυτή την έννοια, Πανελλήνιος Σύνδεσμος Βιομηχανιών Μεταποίησης Καπνού, C-373/11, EU:C:2013:567, σκέψη 17). Από την αιτιολογική σκέψη 2 του κανονισμού 73/2009 προκύπτει ότι και ο κανονισμός αυτός επιδιώκει τον ίδιο σκοπό.
- 31 Πρέπει να προστεθεί, επίσης, ότι, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 1 του κανονισμού 319/2006, ο νομοθέτης της Ένωσης προέβη κατά το έτος 2006 σε σημαντική μεταρρύθμιση της κοινής οργάνωσης της αγοράς της ζάχαρης. Η μεταρρύθμιση αυτή εκφράστηκε, μεταξύ άλλων, και με ουσιαστική μείωση της θεσμικής τιμής στηρίξεως για την κοινοτική ζάχαρη.
- 32 Όσον αφορά τη ΧΕ, η οποία θεσπίστηκε με τον κανονισμό 319/2006, ο σκοπός που υπηρετεί, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 2 και 9, είναι να αντισταθμίσει την εισοδηματική απώλεια που υφίστανται λόγω της μεταρρυθμίσεως της κοινής αγοράς της ζάχαρης, οι καλλιεργητές ζαχαρότευτλου και κичωρίου των νέων κρατών μελών οι οποίοι επωφελήθηκαν, μετά την προσχώρηση των κρατών αυτών, από στήριξη των τιμών στο πλαίσιο της εν λόγω κοινής οργάνωσης της αγοράς. Υπό τις συνθήκες αυτές, τα άρθρα 143βα του κανονισμού 1782/2003 και 126 του κανονισμού 73/2009 πρέπει να θεωρηθεί ότι έχουν ως σκοπό να στηρίξουν τους καλλιεργητές που επωφελήθηκαν από μέτρα στηρίξεως της αγοράς της ζάχαρης πριν από τη μεταρρύθμιση του 2006.
- 33 Εξάλλου, από την αιτιολογική σκέψη 7 του κανονισμού 319/2006 προκύπτει ότι το ύψος της ατομικής εισοδηματικής στηρίξεως θα πρέπει να υπολογίζεται με βάση τη στήριξη που έχει λάβει ο γεωργός στο πλαίσιο της κοινής οργάνωσης της αγοράς στον τομέα της ζάχαρης επί μία ή περισσότερες περιόδους εμπορίας που καθορίζουν τα ίδια τα κράτη μέλη.
- 34 Έτσι, το άρθρο 143βα, παράγραφος 1, του κανονισμού 1782/2003 αναφέρεται ρητά στις περιόδους εμπορίας 2004/2005, 2005/2006 και 2006/2007 ως τις περιόδους από τις οποίες μπορούσαν να επιλέξουν τα κράτη μέλη για να καθορίσουν την περίοδο αναφοράς για τη χορήγηση της ΧΕ. Εξάλλου, όπως ορθώς επισημαίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις παρατηρήσεις της, η εν λόγω αντιπροσωπευτική περίοδος έπρεπε να καθοριστεί οριστικά από το οικείο κράτος μέλος μέχρι τις 30 Απριλίου 2006.
- 35 Διαπιστώνεται, συναφώς, ότι οι εν λόγω περίοδοι εμπορίας είναι αντιπροσωπευτικές ενός χρονικού διαστήματος κατά το οποίο οι καλλιεργητές επωφελούνταν από τη θεσμική τιμή στηρίξεως για την κοινοτική ζάχαρη.
- 36 Τέλος, όσον αφορά το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 126 του κανονισμού 73/2009, διαπιστώνεται ότι από το παράρτημα Ι των κανονισμών 1782/2003 και 73/2009, σαφώς προκύπτει ότι η ΧΕ αποτελεί εισοδηματική ενίσχυση που προορίζεται για τους γεωργούς των νέων κρατών μελών, η οποία χορηγείται ως «αποσυνδεδεμένη ενίσχυση». Λαμβανομένου υπόψη του σκοπού ο οποίος υπενθυμίζεται στη σκέψη 30 της παρούσας αποφάσεως, τέτοιες ενισχύσεις πρέπει να νοούνται ως ενισχύσεις το ύψος των οποίων δεν εξαρτάται από την πραγματική παραγωγή του γεωργού. Αυτό

ακριβώς συμβαίνει όταν το ύψος της ΧΕ υπολογίζεται βάσει της παραγωγής μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου του παρελθόντος ή βάσει των εκτάσεων καλλιέργειας ζαχαρότευτλων που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή ζάχαρης κατά τη διάρκεια μιας τέτοιας περιόδου.

- 37 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το άρθρο 126, παράγραφος 1, του κανονισμού 73/2009 αναφέρεται για τη χορήγηση της ΧΕ σε μια αντιπροσωπευτική περίοδο που δεν περιλαμβάνεται σε κάποια από τις περιόδους εμπορίας του άρθρου 143βα, παράγραφος 1, του κανονισμού 1782/2003 και η οποία έπρεπε να έχει επιλεγεί οριστικά από το οικείο κράτος μέλος μέχρι την 30ή Απριλίου 2006 κατ' εφαρμογήν της διατάξεως αυτής.
- 38 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, στα ερωτήματα που τέθηκαν πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 126, παράγραφος 1, του κανονισμού 73/2009 έχει την έννοια ότι τα «κριτήρια που ενέκριναν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη το 2006 και το 2007» περιλαμβάνουν την περίοδο εμπορίας που όφειλαν να επιλέξουν τα ανωτέρω κράτη μέλη μέχρι την 30ή Απριλίου 2006 ως αντιπροσωπευτική περίοδο για τη χορήγηση της ΧΕ, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 143βα, παράγραφος 1, του κανονισμού 1782/2003.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 39 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (ένατο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 126, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου, της 19ης Ιανουαρίου 2009, σχετικά με τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης για τους γεωργούς στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής και τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) 1290/2005, (ΕΚ) 247/2006, (ΕΚ) 378/2007 και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 1782/2003, έχει την έννοια ότι τα «κριτήρια που ενέκριναν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη το 2006 και το 2007» περιλαμβάνουν την περίοδο εμπορίας που όφειλαν να επιλέξουν τα ανωτέρω κράτη μέλη μέχρι την 30ή Απριλίου 2006 ως αντιπροσωπευτική περίοδο για τη χορήγηση της χωριστής ενισχύσεως για τη ζάχαρη, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 143βα, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1782/2003 του Συμβουλίου, της 29ης Σεπτεμβρίου 2003, για τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής και για τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΟΚ) 2019/93, (ΕΚ) 1452/2001, (ΕΚ) 1453/2001, (ΕΚ) 1454/2001, (ΕΚ) 1868/94, (ΕΚ) 1251/1999, (ΕΚ) 1254/1999, (ΕΚ) 1673/2000, (ΕΟΚ) 2358/71 και (ΕΚ) 2529/2001, όπως τροποποιήθηκε με τους κανονισμούς (ΕΚ) 319/2006 του Συμβουλίου, της 20ής Φεβρουαρίου 2006, (ΕΚ) 2011/2006 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2006 και (ΕΚ) 2012/2006 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2006.

(υπογραφές)